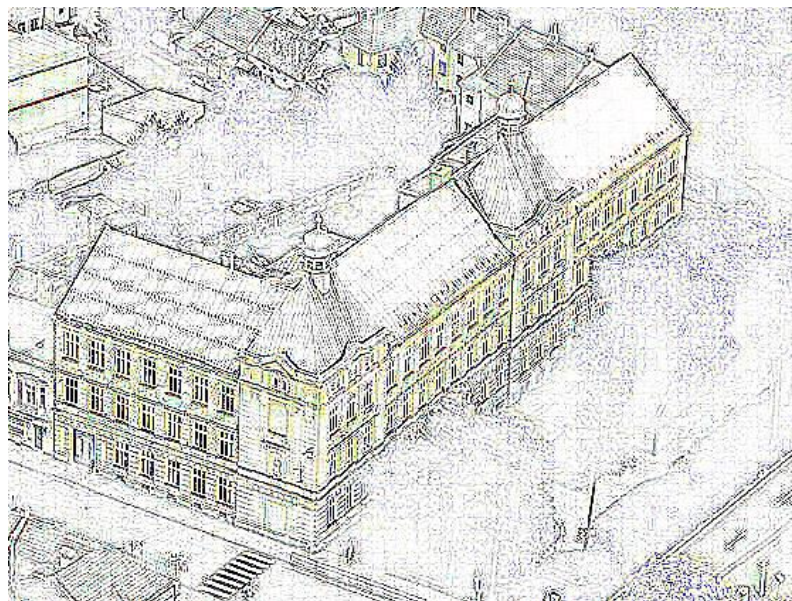

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY

VERZE 5 - 3. 9. 2018

V Í T E J T E

**„Řekni mi to a já to zapomenu,
ukaž mi to a já si to zapamatuji,
nechej mě to udělat a já to pochopím.“**

Latinské přísloví

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	5
NÁZEV ŠVP.....	5
PŘEDKLADATEL.....	5
ZŘIZOVATEL.....	5
KOORDINÁTOR ŠVP	5
CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY	6
VYBAVENÍ ŠKOLY - MATERIÁLNÍ, PROSTOROVÉ, TECHNICKÉ, HYGIENICKÉ	6
CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU	7
CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ	8
DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE.....	8
SPOLUPRÁCE S RODIČI ŽÁKŮ A JINÝMI SUBJEKTY	8
CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	9
KLÍČOVÉ KOMPETENCE	10
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE ŠKOLY.....	12
ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....	15
PŘÍKLADY OBLASTI PŘEDMĚTŮ SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ PÉČE:	16
ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH.....	17
ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	18
TABULKOVÝ PŘEHLED POKRYTÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	31
UČEBNÍ OSNOVY	35
ŠKOLNÍ PROJEKTY.....	35
AUTOEVALUACE ŠKOLY – VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY.....	36
VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	37
STANOVENÍ CÍLŮ.....	37
PODKLADY PRO ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍHO HODNOCENÍ ŠKOLY	38
OBLASTI HODNOCENÍ ŠKOLY	38
PODMÍNKY KE VZDĚLÁVÁNÍ	38
PRŮBĚH VZDĚLÁVÁNÍ	40
SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI, VLIV VZÁJEMNÝCH VZTAHŮ ŠKOLY, ŽÁKŮ, RODIČŮ A DALŠÍCH OSOB NA VZDĚLÁVÁNÍ.....	41
ŘÍZENÍ ŠKOLY, KVALITA PERSONÁLNÍ PRÁCE, KVALITA DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ.....	42
VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	43
POSTUP ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ VLASTNÍHO HODNOCENÍ ŠKOLY	43
FORMY A ZPŮSOBY HODNOCENÍ ŠKOLY	44
HODNOCENÍ ŽÁKŮ	44
KRITÉRIA STANOVENÁ PRO UDĚLENÍ JEDNOTLIVÝCH STUPŇŮ HODNOCENÍ.....	46
UČEBNÍ PLÁN ŠVP NA AKTUÁLNÍ ROK.....	47

Poděkování

Poděkování patří všem vyučujícím školy, kteří věnovali spoustu úsilí tvorbě tohoto našeho školního vzdělávacího programu.

Nesmíme zapomenout také na všechny spolupracovníky z pilotních škol i Asociace pedagogů základních škol a další, kteří nám poskytli velice užitečné metodické materiály a především zkušenosti.

Identifikační údaje

Název ŠVP:

VÍTEJTE - Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Předkladatel

Název školy:

Základní škola Kojetín, náměstí Míru 83, okres Přerov

Adresa školy:

Základní škola Kojetín, náměstí Míru 83, 752 01 Kojetín

Jméno ředitele:

Mgr. Rudolf Pavlíček

Kontakty:

telefon 581 762 036

e-mail: skola@zsnammiru.kojetin.cz

www.zskojetin.cz

Zřizovatel

Název:

Město Kojetín

Adresa:

Město Kojetín, Masarykovo náměstí 20, 752 01 Kojetín I - Město

Koordinátor ŠVP

Mgr. Rudolf Pavlíček

Platnost dokumentu od:

30. 8. 2007

1. 9. 2011

1. 9. 2013

1. 9. 2015

Verze/úprava:

č. 1

č. 1/1

č. 2/2

č. 3/3

Projednáno na pedagogické radě:

30. 8. 2007

1. 9. 2011

1. 9. 2013

1. 9. 2015

Předáno k vyjádření Školské radě:

30. 8. 2007

31. 5. 2011

11. 6. 2013

6. 10. 2015

Schváleno ředitelem školy dne:

30. 8. 2007

1. 9. 2011

1. 9. 2013

1. 9. 2016

Platnost dokumentu od:

1. 9. 2016

3. 9. 2018

Verze/úprava:

č. 4/4

č. 5/5

Projednáno na pedagogické radě:

1. 9. 2016

3. 9. 2018

Předáno k vyjádření Školské radě:

1. 9. 2016

3. 9. 2018

Schváleno ředitelem školy dne:

1. 9. 2016

3. 9. 2018

Razítko školy

Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Základní škola Kojetín, náměstí Míru 83 je středně velká městská škola založená v roce 1903. Je to úplná základní škola s kapacitou 460 žáků. Každý ročník je zpravidla tvořen dvěma paralelními třídami.

Součástí školy je školní družina, která má kapacitu 120 žáků.

Škola má výhodnou polohu. Je velice dobře dostupná pro děti z Kojetína i blízkého okolí (stanoviště autobusů i vlakové nádraží). Budova je postavena na kraji malého parčíku nedaleko centrálního náměstí.

Vybavení školy - materiální, prostorové, technické, hygienické

Naše škola prošla v minulých letech (2003 a 2004) rozsáhlou rekonstrukcí, kterou se podstatně zlepšily podmínky pro výuku a provoz školy.

• Materiální

Všechny třídy školy jsou vybaveny základním nábytkem. Škola je vybavena učebnicemi, didaktickými pomůckami, výukovým SW a moderní audiovizuální technikou (radiomagnetofony s CD, DVD přehrávači, televizory, dataprojektory, interaktivní tabulí, digitálním fotoaparátem atd.) umožňující efektivní vyučování a podporující aktivitu a tvořivost žáků ve všech předmětech. Ve škole je k dispozici zabezpečená počítačová síť včetně bezdrátového připojení.

Vedení školy i ekonomka mají své kanceláře vybaveny účelným zařízením, informační a komunikační technikou. Pedagogičtí zaměstnanci školy mají možnost využívat velkou sborovnu vybavenou účelným zařízením, informační a komunikační technikou.

• Prostorové

Výuka probíhá v kmenových a odborných učebnách. Škola má 27 učeben, z toho je 13 odborných:

učebna domácnosti	učebna zeměpisu	učebna fyziky	chemická laboratoř
učebna Hv pro I. stupeň	učebna Hv pro II. stupeň	učebna informatiky I a II	multimediální učebna
učebna jazyků	učebna přírodopisu	knihovna	tělocvična

Pro výuku tělesné výchovy je k dispozici kromě tělocvičny také Sportovní hala.

Pro jednání s rodiči nebo s návštěvami máme upraven kabinet výchovného poradce, který zároveň slouží ke krátkodobému pobytu zraněného, popřípadě k poskytnutí pomoci při zdravotních problémech.

Pro uložení učebních pomůcek a dalších potřeb jsou pro jednotlivé předměty vyhrazeny kabinety vybavené odpovídajícím úložným nábytkem.

Ve škole jsou pomocné prostory pro zajištění chodu školy. Školník má k dispozici dílnu a skladovací prostory pro úklidový a jiný materiál. Uklízečky mají své úklidové komory.

- **Technické**

Velký důraz je v naší škole kladen na využití informačních a komunikačních technologií. Pro výuku jsou určeny 2 učebny informatiky (třetí malá herna je umístěna ve školní družině). Učitelé mají k dispozici počítače ve sborovně, ve třídách, v odborných učebnách a v některých kabinetech. V případě potřeby mohou použít školní notebooky nebo tablety.

Na celé škole byla zcela zprovozněna centrální počítačová síť typu klient – server. Datová síť školy umožňuje kvalitní vnitřní spojení vybraných učeben a kabinetů. K dispozici jsou také kopírky, laserové černobílé tiskárny a kvalitní barevná laserová tiskárna v síťovém provedení. Ve spolupráci se zřizovatelem se zvýšila kvalita připojení školy na internet.

Pro ještě větší zkvalitnění výuky se snažíme získat finanční prostředky (granty).

- **Hygienické**

Po rozsáhlé rekonstrukci škola splňuje hygienické požadavky na školská zařízení a její vybavení (výtah, plošina) umožňuje bezbariérový přístup.

Škola zabezpečuje vhodný režim vyučování s ohledem na hygienu učení a věk žáků, vhodný stravovací a pitný režim.

Žáci se učí ve zdravém prostředí podle platných norem (odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostorů).

Pro odpočinek o velkých přestávkách mohou žáci využívat tělocvičnu, školní knihovnu, učebny informatiky a koutek se stolním tenisem.

Pro zájmovou činnost je určena školní družina, kterou mohou navštěvovat žáci I. stupně a dojíždějící žáci II. stupně. Školní družina je vybavena pracovním (třída) a odpočinkovým nábytkem (dvě herny pro 1. a 2. oddělení a hernu na stolní tenis) a pomůckami pro aktivní i pasivní relaxaci a pro učení. Pro svou činnost využívá další prostory školy.

Dostupné jsou prostředky první pomoci, kontakty na lékaře či jiné speciální služby. Na škole je vždy minimálně jeden zaměstnanec proškolen jako zdravotník.

Všichni zaměstnanci školy se snaží svým přístupem vytvářet pohodové prostředí v příznivém sociálním klimatu a chránit žáky před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy.

Charakteristika pedagogického sboru

Pro další zkvalitnění vzdělávání je nezbytné věnovat pozornost personálnímu zajištění chodu školy. Pedagogický sbor školy je plně stabilizovaný a dochází v něm pouze k přirozené obměně vyučujících. Na místa zkušených odcházejících vyučujících postupně přicházejí noví učitelé, u kterých je předpoklad, že budou schopni navázat na velice dobrou práci svých předchůdců.

Nedílnou součástí jsou správní zaměstnanci (ekonomka, školník, uklízečky), kteří zajišťují hladký provoz školy.

Všichni pedagogičtí zaměstnanci školy splňují podmínky stanovené platnými právními předpisy.

Na škole pracuje výchovný poradce, školní preventista rizikového chování, koordinátor ICT, koordinátor EVVO.

Všichni pedagogové se dle možností pravidelně účastní dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP).

Charakteristika žáků

Dlouhodobě se daří udržet počet žáků na hranici kapacity školy. Školu navštěvují především žáci z Kojetína, ale část je i z okolních obcí.

Školu navštěvují také žáci s priznanými podpůrnými opatřeními, kterým vytváříme podmínky ke vzdělávání.

Výrazná část žáků odchází po pátém ročníku na víceleté gymnázium.

Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

V případě možnosti se škola snaží zapojovat do různých projektů.

Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči

Úzkou spoluprací a komunikací s rodiči žáků vidíme jako nezbytnou nutnost pro správnou realizaci našeho školního vzdělávacího programu. Je nezbytné více informovat a vtáhnout rodiče do procesu vzdělávání a výchovy jejich dětí.

Rodiče jsou v průběhu vzdělávání žáků informováni průběžně, na třídních schůzkách, na konzultacích (úterý 14.00 – 16.00 hod.). Mají možnost po předběžné domluvě s vyučujícím v průběhu roku nahlédnout do vyučovacích hodin.

Rodiče mají možnost na našich webových stránkách získat potřebné informace o naší škole.

Každoročně pravidelně pořádáme Den otevřených dveří, kdy mohou rodiče poznat atmosféru, kterou naše škola dýchá. Pravidelně formou anket a dotazníků zjišťujeme názory rodičů na problémy vzdělávání.

Spolupráce se Školskou radou

Na škole byla ke dni 1. 9. 2005 zřízena tříčlenná Školská rada. Na pravidelných schůzkách je informována o činnosti školy, záměrech a dalším rozvoji.

Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními

Vzhledem k vysokému počtu žáků s priznanými podpůrnými opatřeními naše škola velice úzce spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními.

Spolupráce s místními institucemi

Škola velice úzce spolupracuje se zřizovatelem školy MÚ Kojetín. Na pravidelných schůzkách a dalších jednáních dle potřeby se projednávají problémy související s provozem školy a vzděláváním žáků.

Při prevenci a řešení problémů v oblasti rizikového chování škola pravidelně spolupracuje s odborem sociálně – právní ochrany dětí v Kojetíně i Přerově, s Městskou policií Kojetín i státní policií ČR.

Velice dobrá spolupráce je s DDM Kojetín, který pro žáky organizuje zájmovou činnost. V oblasti kulturních akcí spolupracujeme s MěKS Kojetín.

O dění ve škole pravidelně informujeme veřejnost nejen prostřednictvím webových stránek, ale také v měsíčníku Kojetínský zpravodaj.

Spolupráce s jinými subjekty

Další subjekty spolupracují se školou na aktuálních projektech směřujících ke zlepšení podmínek pro výuku našich žáků.

Charakteristika školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program

- je zpracován v souladu s RVP ZV pro celé období základního vzdělávání
- zajišťuje rovnoprávný přístup k základnímu vzdělávání pro všechny žáky s povinností školní docházky a přihlíží k jejich vzdělávacím potřebám a možnostem
- umožňuje realizaci diferencovaného a individualizovaného vyučování pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními i pro žáky mimořádně nadané, pokud to vzdělávání těchto žáků vyžaduje
- vytváří předpoklady pro realizaci vzdělávacího obsahu s ohledem na věkové zvláštnosti žáků, a tím pro postupné utváření a rozvíjení klíčových kompetencí
- vede k naplňování cílů základního vzdělávání stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy a k naplňování cílového zaměření vzdělávacích oblastí stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni vyučovacích předmětů
- je zpracován tak, aby umožňoval učitelům rozvíjet tvořivý styl práce a neomezoval je při uplatnění případných časových i metodických odlišností, které vycházejí ze zkušeností učitelů s efektivními způsoby výuky a z konkrétních potřeb žáků
- je vytvářen jako relativně stálý materiál, jehož případné změny v učebním plánu a v učebních osnovách nesmí negativně zasáhnout do vzdělávání žáků v určitém započatém „cyklu“
- dodržuje stanovenou strukturu

Zaměření školy

Škola neuvažuje o specifickém zaměření.

Naším zaměřením je utvořit takové bezpečné prostředí, kde žáci s velmi různorodými vzdělávacími potřebami získávají nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávání, ale kde se současně cítí dobře a bezpečně a kam se budou rádi vracet.

Chceme doplnit výuku o další způsoby výuky, které nejsou pouhým předáváním hotových poznatků, ale vycházejí z aktivní práce žáků a z propojení různých předmětů. Naší snahou je zabezpečit výuku zajímavou a dostupnou pro všechny, aby děti chodily do školy rády a chtěly se učit.

Zaměření naší školy je v souladu s cíli základního vzdělávání. Má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. Usilujeme o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Kompetence k učení - na konci základního vzdělávání žák

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a v praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů - na konci základního vzdělávání žák

- vnímá nejruznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní - na konci základního vzdělávání žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a ke kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální - na konci základního vzdělávání žák

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské - na konci základního vzdělávání žák

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní - na konci základního vzdělávání žák

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Výchovné a vzdělávací strategie školy

- Jsou to společné postupy na úrovni školy, uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků
- Strategie školy vycházejí z výše uvedených klíčových kompetencí a jsou formulovány ke každé klíčové kompetenci tak, aby bylo patrné, ke kterým klíčovým kompetencím se vztahují

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání

- Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich budoucnost, připravujeme je na celoživotní učení
- Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti. Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle
- Učíme žáky vyhledávat potřebné informace v literatuře, na internetu, popř. je získávat z jiných zdrojů a následně je zpracovávat a používat
- Učíme žáky používat obecně užívané termíny, znaky, symboly, uvádět věci do souvislostí z různých oblastí a vytvářet si komplexnější pohled
- Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. Podporujeme jejich samostatnost a tvořivost
- Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení
- Vedeme sebe, žáky a rodiče k tomu, že získané dovednosti a znalosti jsou důležitější než známka na vysvědčení
- Při výuce seznamujeme žáky s cílem hodiny, jeho dosažení na konci hodiny zhodnotíme
- Učíme práci s chybou. Učíme trpělivosti, povzbuzujeme
- Ve výuce se zaměřujeme především na dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání
- Uplatňujeme individuální přístup k žákovi
- Při výuce a hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ - podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- Učíme žáky nebát se problémů. Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit
- Podporujeme a umožňujeme využívání moderní techniky při řešení problémů
- Podporujeme různé (i netradiční) přijatelné způsoby řešení problému
- Podporujeme samostatnost žáků i týmovou spolupráci, tvořivost a logické myšlení
- Průběžně sledujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají, zda dokáží prakticky ověřit správnost řešení problému
- Vedeme žáky k tomu, aby činili uvážlivá rozhodnutí, uměli je obhájit, dokázali zhodnotit a nesli za ně zodpovědnost
- V rámci svých předmětů učíme, jak některým problémům předcházet

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ - vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

- K žákům i rodičům se chováme slušně, dbáme na kulturu komunikace a totéž důsledně vyžadujeme od žáků i rodičů
- Učíme žáky naslouchat druhým, což chápeme jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- Zaměřujeme se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků, klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace
- Při výuce podporujeme dle možností používání cizího jazyka a výpočetní techniky
- Přípravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích
- Vedeme žáky k tomu, aby vhodným způsobem vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. Podporujeme kritiku a sebekritiku
- Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií
- Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí. Vedeme žáky k pozitivní prezentaci sebe a školy na veřejnosti

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti, rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- Volíme formy práce, které zohledňují různorodý kolektiv třídy a umožňují vzájemnou inspiraci s cílem dosahovat osobního maxima každého žáka
- Směřujeme žáky k utvoření pozitivní představy o sobě samých, k podpoře jejich sebedůvěry a rozvoje
- Podporujeme moderní formy vyučování, omezujeme používání frontální metody výuky
- Průběžně sledujeme a vyhodnocujeme sociální vztahy ve třídě, skupině
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- ✓ **připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti**
- ✓ **vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí, přírodě**
- ✓ **vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi**
- Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže), projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- Důsledně dbáme na dodržování společně dohodnutých pravidel chování ve škole, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli
- Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem, k zodpovědnému rozhodnutí a poskytnutí pomoci v krizových situacích
- Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, k ochraně životního prostředí, kulturního a historického dědictví
- K žákům i rodičům se vždy chováme slušně, dbáme na kulturu komunikace a totéž důsledně vyžadujeme od žáků i rodičů
- Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům
- Neustále sledujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. Zodpovědně využíváme dostupných prostředků výchovných opatření
- Problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě, bez emocí a osobní zášti. Při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv (příčinu)
- Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku
- V rámci svých předmětů, v třídnických hodinách i na mimoškolních akcích upevňujeme žádoucí pozitivní formy chování žáků
- V rámci svých předmětů dle možností seznamujeme žáky s vhodnými právními normami
- Podporujeme a využíváme různé formální i neformální způsoby spolupráce s partnery, kteří se podílejí na výchově žáků (PPP, OSPOD, policie apod.)

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- ✓ **pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci**
- Při výuce vytváříme různorodé, podnětné, tvořivé a bezpečné pracovní prostředí. Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci a k dodržování pravidel
- Vedeme žáky k tomu, aby přistupovali k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- Seznamujeme žáky s různými profesemi (film, beseda, exkurze apod.), ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucnosti
- Snažíme se rozvíjet podnikatelské myšlení, orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se na naší škole uskutečňuje formou individuální integrace do běžných tříd.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

- V oblasti metod výuky:
  - respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
  - metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
  - důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
  - respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
- V oblasti organizace výuky:
  - střídání forem a činností během výuky
  - u mladších žáků využívání skupinové výuky
  - postupný přechod k systému kooperativní výuky
  - v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka
  - zařazení předmětu speciálně pedagogické péče nebo pedagogické intervence

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP:

PLPP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učitelem konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Informace o využití minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření od třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Výstupy, upravené v IVP žáků s lehkým mentálním postižením na základě minimální doporučené úrovně v rámci podpůrných opatření, jsou na vyšší úrovni než očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb., upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

Náhrada části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů jinými vzdělávacími obsahy nebo náhrada celého vzdělávacího obsahu některého vzdělávacího oboru jiným, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáků, se využívá podpůrné opatření úprava obsahů a výstupů ze vzdělávání, prostřednictvím podpůrného opatření IVP u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními lze v souvislosti s touto náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů, změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

Pro žáky s jiným než mentálním postižením uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona je možné ve školním vzdělávacím programu upravit očekávané výstupy nebo nahradit vzdělávací obsah, jehož realizaci objektivně neumožňuje jejich znevýhodnění, jiným vzdělávacím obsahem, pokud to vyžadují speciální vzdělávací potřeby žáků, a to pouze tehdy, pokud to vyplývá z doporučení školského poradenského zařízení.

- Podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory jsou v naší škole v rámci možností zařazeny předměty speciálně pedagogické péče. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.

Příklady oblasti předmětů speciálně pedagogické péče:

- řečová výchova,
- rozvoj grafomotorických dovedností,
- rozvoj vizuálně percepčních dovedností,
- zdravotní tělesná výchova,
- nácvik sociální komunikace,
- zraková stimulace,
- bazální stimulace u žáků s mentálním postižením,
- práce s optickými pomůckami,
- logopedická péče,
- rozvíjení sluchového vnímání,
- odezírání, rozumění mluvené řeči a její produkci a českému znakovému jazyku,
- zvládnutí českého znakového jazyka,
- prostorová orientace,
- prostředky alternativní a augmentativní komunikace,
- samostatný pohyb zrakově postižených,
- práce s optickými pomůckami,
- Braillovo písmo,
- bazální stimulace u žáků s kombinovanými vadami,
- rozvoj zbytkového sluchového a zrakového vnímání,
- **další oblasti případně vychází z konkrétních obtíží žáka.**

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Identifikace mimořádného nadání na naší škole

Zařazení problematiky výchovy a vzdělávání mimořádně nadaných žáků do našeho ŠVP je významné proto, že mimořádně nadaní žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na něž je třeba reagovat a vytvářet pro ně vhodné podmínky.

Nejčastěji je nadání definováno jako soubor schopností, které umožňují jedinci dosahovat výkonů nad rámec běžného průměru populace. Množství žáků s mimořádným nadáním se odhaduje na 3 až 10 %. Mimořádně nadaný žák může disponovat jedním, ale i několika druhy nadání.

Pro rozpoznávání a rozvíjení mimořádného nadání má základní vzdělávání zcela zásadní význam. Především jde o etapu vzdělávání, kterou prochází celá populace žáků, zároveň jde o období, které je dostatečně dlouhé pro systematické sledování žáků, pro rozpoznávání jejich nadání, pro vhodnou motivaci a rozvoj jejich nadání i pro možnost jejich uplatnění v konkrétních činnostech. Tito žáci potřebují specifickou péči a pomoc ze strany školy i rodiny, především při stimulaci a vytváření vhodných podmínek.

Identifikace mimořádného nadání je dlouhodobý proces. Jde především o pozorování žáků ve školní práci, rozbor výsledků práce žáka, hodnocení testů a úloh, rozhovory se žákem a jeho rodiči. Především u žáků do 9 let je náročné jednoznačně stanovit, zda se jedná o mimořádné nadání, nebo o nerovnoměrný (zrychlený) vývoj, který se postupně může vyrovnávat s věkovou normou a ve výsledku se může pohybovat v pásmu lepšího průměru.

Specifika mimořádně nadaných žáků:

- žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky
- problematický přístup k pravidlům školní práce
- tendence k vytváření vlastních pravidel
- sklon k perfekcionismu a s tím související způsob komunikace s učiteli, který může být i kontroverzní
- vlastní pracovní tempo
- vytváření vlastních postupů řešení úloh, které umožňují kreativitu
- malá ochota ke spolupráci v kolektivu
- rychlá orientace v učebních postupech
- záliba v řešení problémových úloh, zvláště ve spojitosti s oborem; přeceňování svých schopností u žáků s pohybovým nadáním
- kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů
- vhled do vlastního učení
- zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které prezentují nadání dítěte
- potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jakými jsou například:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích

Popis pravidel a průběhu tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP mimořádně nadaného žáka:

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením.

IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného platnými předpisy.

Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Začlenění průřezových témat – PT

(výčet všech PT a jejich tematických okruhů:, uvedení v jakém ročníku, vyučovacím předmětu a jakou formou jsou tematické okruhy PT realizovány)

Průřezová témata

Průřezová témata představují ve ŠVP okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Všechna průřezová témata mají jednotné zpracování. Obsahují Charakteristiku průřezového tématu, v níž je zdůrazněn význam a postavení průřezového tématu v základním vzdělávání. Dále je vyjádřen vztah ke vzdělávací oblasti a přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka jak v oblasti vědomostí, dovedností a schopností, tak v oblasti postojů a hodnot. Obsah průřezových témat doporučený pro základní vzdělávání je rozpracován do tematických okruhů (v textu tučným písmem). Každý tematický okruh obsahuje nabídku témat (činností, námětů). Výběr témat a způsob jejich zpracování v učebních osnovách je v kompetenci školy.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

Průřezová témata jsou v našem ŠVP realizována formou integrace do předmětu.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Mediální výchova**

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikem Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - OSV

Osobnostní rozvoj:

- OSV 1** **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- OSV 2** **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- OSV 3** **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- OSV 4** **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění – relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- OSV 5** **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj:

- OSV 6** **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- OSV 7** **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- OSV 8** **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- OSV 9** **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj:

- OSV 10** **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
- OSV 11** **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším

- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - VDO

- VDO 1** **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- VDO 2** **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost aktivně je uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciací, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- VDO 3** **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- VDO 4** **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - VMEGS

- VMEGS 1**   **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- VMEGS 2**   **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- VMEGS 3**   **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – MuV

- MuV 1** **Kulturní diference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- MuV 2** **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- MuV 3** **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- MuV 4** **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- MuV 5** **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a příspěvi každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožení
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - EV

- EV 1**   **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožení, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- EV 2**   **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožení ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožení a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

- EV 3** **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajinu dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
- EV 4** **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médiím nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich

- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v působení médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - MeV

Tematické okruhy receptivních činností:

- MeV 1** **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- MeV 2** **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- MeV 3** **Stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelnosti v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), negativní principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- MeV 4** **Vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

MeV 5 **Fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) ; role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností:

MeV 6 **Tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

MeV 7 **Práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Tabulkový přehled pokrytí průřezových témat

Průřezové téma - Osobnostní a sociální výchova									
OSV	I. stupeň					II. stupeň			
Obsah	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Č, Hv, M, Pč, Vv	Č, Hv, M, Pč, Vv	Č, Hv, M, Pč, Vv	Č, Hv, M, Pč, Vv, Vl	Č, Hv, In, Pč, Vv	Č, F, Hv, In, M, Pč, Vv, Z	DCj, Č, F, In, M, Pč	Č, F, Hv, Ch, Inv, M, Ov, Pč, Pč, Vv, Dom	Č, F, Hv, Ch, Inv, M, Pč, Vv, Dom
2	Hv, Prv, Vv	Hv, Prv, Vv	Aj, Hv, Prv, Vv	Hv, Vv	Hv, Vv	M, Pč, Vv	DCj, Pč, Vv	Ov, Pč, Pč, Vv, Dom	Ov, Pč, Vv, Dom
3	Č, M, Pč, Prv	Č, M, Pč, Prv	Aj, Č, M, Pč, Prv	Č, M, Pč	Č, In, Pč, Vv	Č, M, Ov, Pč	Č, M, Ov, Pč	Č, F, Ch, M, Pč, Pč, Dom	Č, F, Ch, Ov, Pč, Dom
4	Č, Hv, Prv, Vv	Č, Hv, Prv, Vv	Aj, Č, Hv, Prv, Vv	Č, Hv, Pč, Vv	Č, Hv, Pč, Pč, Vv	M, Vv	DCj, M	Pč, Dom	Dom
5	Č, Hv, Vv	Č, Hv, M, Vv	Č, Hv, M, Prv, Vv	Č, Hv, M, Pč, Pč, Vv	Č, Hv, In, Pč, Pč, Vv	Č, Hv, In, M, Vv	Č, Hv, In, Vv	Č, Hv, Inv, M, Vv, Z, Dom	Č, Hv, M, Vv, Dom
6	Hv, M, Prv	Č, Hv, M, Prv	Aj, Č, Hv, M, Prv	M, Pč	Pč, Vv	Vv	Vv	Pč	ZkN, RkN, M
7	Č, Hv, Prv	Č, Hv, Prv	Č, Hv, Prv	Č, Hv, Pč, Pč	Č, Hv, Pč, Pč	Č, Ov, Pč	DCj, Č, F, In, M, Ov, P	Č, F, Ch, Pč, Pč, Dom	ZkN, RkN, Ch, Pč, Z, Dom
8	Č, Hv, Vv	Č, Hv, Vv	Č, Hv, Prv, Vv	Č, Hv, M, Pč, Vv	Č, Hv, In, Pč, Vv	Č, Hv, Pč, Vv, Z	Č, Hv, Pč, Vv, Z	Č, Hv, Pč, Pč, Vv, Z, Dom	ZkN, RkN, Č, Pč, Vv, Dom
9	M, Pč, Prv	M, Pč, Prv	M, Pč, Prv	Č, Hv, Pč, Vl	Č, Hv, Pč	Č, Hv, M, Pč, Z	Č, F, Hv, Pč, Z	Č, Hv, Ch, M, Pč, Z	Č, Ch, M, Pč
10	Č	Č, M	Č, M, Prv	Č, M, Pč	Č, M, Pč	Č, M, Ov, Z	Č, F, M	Č, Ch, M, Pč, Z	Č, Ch, M, Z
11	Č, Prv	Č, Prv	Č, Prv			Hv	Hv	Hv, Ch, Vv, Dom	Č, Ch, Ov, Vv, Dom

Průřezové téma - Environmentální výchova									
EV	I. stupeň					II. stupeň			
Obsah	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Prv	Prv	Prv			D, Př, Z	Př, Z	Př, Z	Př, Z
2	Prv	Prv	Aj, Prv	Pč, Přv	Pč, Přv	M, Př, Z	F, M, Př, Z	F, Ch, Př	F, Ch, Př
3	Prv	Prv	Prv	M		D, F, Př	D, F, Př	Ch, Př, Z	D, Ch, Př, Z
4	M, Pč, Prv, Vv	M, Pč, Prv, Vv	M, Pč, Prv, Vv	Hv, Pč, Přv	Hv, Pč, Přv	Ov, Př, Z	Ov, Př, Z	F, Ch, Př	D, Ch, M, Př, Z

Průřezové téma - Výchova v evropských a globálních souvislostech									
VMEGS	I. stupeň					II. stupeň			
Obsah	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Č, Pč		Aj		Hv, Vl	D, Hv, Ov, Př, Z	DCj, D, Hv, Ov, Př, Z	Č, Hv, Př, Z	Č, M, Ov, Z
2	Č		Aj	Přv, Vl	In, Přv, Vl	Z	DCj, D, Hv, Ov, Z	Př, Z	D, M, Ov
3				Vl	Vl	D, Hv, Př, Vv	D, Ov, Př, Vv, Z	Hv, Ov, Vv, Z	D, Ov, Př, Vv
4				Přv	Přv			Př	Př

Průřezové téma - Výchova demokratického občana									
VDO	I. stupeň					II. stupeň			
Obsah	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Pč	Pč	Pč	Vl	Vl	Pč	DCj, Ov, Pč	Pč, Dom	Pč, Dom
2	Prv	M, Prv	Prv	Přv, Vl	Vl	In, Ov, Pč, Z,	D, In, Ov, Pč	Inv, Ov, Pč, Z	D, Inv, Ov, Pč
3					Vl	Ov	Ov		
4				Vl		D, Z	D, Z	Ov	D, Ov, Z

Průřezové téma - Multikulturní výchova									
MuV	I. stupeň					II. stupeň			
Obsah	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Vv	Č, Vv	Aj, Č, Hv, Vv	Č, Vv	Č, Vl, Vv	Č, Hv, Ov, Vv	Č, Hv, Ov, Vv	Č, Hv, Př, Vv	Č, Hv, Vv
2	Pč, Prv, Vv	Pč, Prv, Vv	Aj, Pč, Prv, Vv	Vv	Vl, Vv	Č, D, Hv, Ov, Vv	DCj, Č, D, Hv	Č, Hv, Ov, Dom	Č, Hv, Dom
3	Pč	Pč	Aj, Pč		Vl	D, Ov, Z	D, Z	Př	D, Z
4			Aj			Č, Z	Č, D, Z	Č	Č, D, Z
5						Ov			D, Ov

Průřezové téma - Mediální výchova									
MV	I. stupeň					II. stupeň			
Obsah	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Č, Vv	Č, Vv	Aj, Č, Prv, Vv	Č, Prv	Č, In, Prv	Č, In, Vv, Z	Č, In, Vv	Č, Inv, Vv, Z	Č, Ch, Vv, Z
2		Č	Č	Č, Prv	Č, Prv, Vv	Ov, Vv, Z	Vv	Vv	Vv
3					In	Č	Č	Č	Č
4								Ch, Vv	Vv
5	Č, Vv	Č, Vv		Č, Hv	Č, Hv	In	Č, In, Ov	Č, Inv, Př, Vv	Č, Inv, Vv
6				Č	Č, In	Č, Vv	Č, Vv, Z	Č	Č
7				Č	Č, In	Č	Č, In	Č, Inv	Č, Inv

Učební osnovy

Učební osnovy jsou zpracovány jako samostatná příloha tohoto ŠVP

Školní projekty

Školní projekty jsou realizovány dle aktuálních možností a potřeb školy

Autoevaluace školy – vlastní hodnocení školy

Vlastní hodnocení školy bude prováděno dle potřeby na základě rozhodnutí vedení školy.

Autoevaluace školy a její další evaluační činnost slouží k poskytování nezbytné zpětné vazby vedení školy o tom, jak se škole daří naplňovat stanovené vzdělávací záměry a cíle. Jsou současně i hodnocením kvality školy a hodnocením kvality ŠVP.

Za úroveň výchovně vzdělávacího procesu a za výsledky vzdělávání zodpovídá ředitel školy. Na rozdíl od stěžejní evaluační role vyučujícího daného vzdělávacího předmětu, který hodnotí zejména úspěšnosti žáků při dosahování dílčích kompetencí v průběhu vyučovací hodiny (za čtvrtletí, pololetí atd.), úloha ředitele školy a jím pověřených metodických orgánů (předmětových komisí, metodických sdružení apod.) spočívá především ve zhodnocení úspěšnosti žáků v dosahování očekávaných výstupů jednotlivých (oborů) vzdělávacích oblastí, a to především na konci 1., 2. a 3. vzdělávacího období ŠVP.

Preferovanou evaluační formou jsou (školou k tomuto účelu vypracované) standardizované testy, které umožní porovnat úspěšnost žáků v ročníku (třídě, mezi spolupracujícími školami apod.). Cíle, předmět hodnocení, obsah, formy a metody by měly zohledňovat i vytčené (dlouhodobé, střednědobé, roční, ...) vzdělávací priority školy. Škola může využít i případných vhodných standardizovaných evaluačních testů institucí, které se evaluací školních vzdělávacích programů budou zabývat (např. PISA, SCIO, KALIBRO, ČŠI, MŠMT, VÚP, ...).

Velmi významnou evaluační formou je cílené získávání informací od bývalých žáků (absolventů) školy, kteří byli vzděláváni již podle ŠVP. Jejich vlastní zhodnocení vzdělávání podle ŠVP (např. formou vyplnění zadaného dotazníku) umožní škole vytvořit si alespoň částečně objektivní obraz o tom, jak se jí vzděláváním podle ŠVP daří naplňovat obecné cíle ŠVP (jak se jí daří vybavovat žáky klíčovými kompetencemi pro další studium, osobní a pracovní život).

Nedílnou součástí autoevaluace školy (jak se jí daří dosahovat stanovených vzdělávacích záměrů a cílů) je zpětná vazba ze strany klienta (rodič) a ze strany svého zřizovatele. Škola proto bude dle potřeby opakovat zjišťování vzdělávacích požadavků rodičů (a zřizovatele) zejména formou standardizovaných dotazníků.

Pro potřeby autoevaluace bude škola využívat i jiné hodnotící zprávy (např. Inspekční zprávu ČŠI apod.).

Evaluační činnosti a aktivity (ev. i použité formy a metody), kterými škola zjišťuje úroveň kvality vzdělávání a hodnotí dosažené výsledky žáků, se zpracovávají na každé vzdělávací období v písemné podobě formou plánů evaluačních činností a aktivit. Na úrovni vzdělávacího předmětu je zpracovává vyučující daného předmětu zpravidla jako součást svého tematického časového plánu výuky. Na vyšší úrovni (vzdělávací oblast, „škola“, srovnání škol) je zpracovává ředitel školy nebo jím pověřený pedagog (předmětová komise apod.) jako součást ročního plánu činnosti školy (ev. jako součást plánu kontrolní a hospitační činnosti).

Vlastní hodnocení školy

Stanovení cílů

Cíle, které vyplývají z RVP ZV

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Cíle, které si škola stanovila v koncepci školy

- Poskytnout žákům kvalitní základy všeobecného vzdělání. Vytvořit podmínky pro další vzdělávání, komunikaci mezi lidmi a jejich uplatnění v životě.
- Rozvíjet osobnost každého žáka, aby byl schopen samostatně myslet, svobodně se rozhodovat a projevovat se jako demokratický občan, to vše v souladu s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami.
- Případné aktualizované cíle podle ročního plánu školy a platné koncepce.

Podklady pro zpracování vlastního hodnocení školy

- Školní matrika (EVIDENCE – Dm software)
- Školní vzdělávací program
- Výroční zpráva o činnosti školy
- Třídní knihy
- Školní řád
- Záznamy z pedagogických rad, metodických sdružení a předmětových komisí
- Hospitační záznamy
- Žákovské testy
- Protokoly a záznamy o provedených kontrolách a inspekční zprávy
- SWOT analýza
- Záznamy z provozních porad
- Personální a mzdová dokumentace
- Hospodářská dokumentace
- Pohovory se zaměstnanci
- Připomínky rodičů

Oblasti hodnocení školy

Podmínky ke vzdělávání

Personální podmínky vzdělávání

- Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků
- Skladba úvazků vyučujících vzhledem k jejich odborné kvalifikaci a zkušenostem
- Věkové složení pedagogických pracovníků a podíl zastoupení mužů a žen

Materiálně – technické podmínky vzdělávání

- Školní budova
- Učebny
- Herní ŠD
- Odborné pracovny
- Odpočinkový areál, zahrada
- Sportovní zařízení
- Dílny a pozemky
- Vybavení žákovským nábytkem
- Vybavení učebními pomůckami, sportovním nářadím, hračkami (ŠD)
- Vybavení žáků učebnicemi a učebními texty
- Vybavení kabinetů, laboratoří a učeben pomůckami
- Vybavení školy audiovizuální a výpočetní technikou
- Vybavení učebnicemi a pomůckami pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a mimořádným nadáním

Finanční podmínky vzdělávání

- Přímé neinvestiční výdaje školy (prostředky ze státního rozpočtu přidělované KÚ)
  - platy a náhrady platů, popřípadě mzdy a náhrady mezd
  - odměny za práci vykonanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr
  - odstupné
  - náklady na odvody do sociálních a zdravotních fondů
  - náklady vyplývající z pracovně-právních vztahů
  - nezbytné navýšení nákladů spojených s výukou dětí zdravotně postižených
  - výdaje na učebnice a učební pomůcky
  - výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků
- Příspěvek od zřizovatele
  - příspěvek na provoz
  - investiční dotace
- Další zdroje
  - čerpání z fondů školy
  - doplňková činnost školy
  - dary fyzických a právnických osob

Průběh vzdělávání

Vzdělávací program

- Vzdělávací program (školní vzdělávací program)
- Učební plán školy
- Individuální vzdělávací plány
- Vedení pedagogické dokumentace s cílem zachytit průběh a výsledky vzdělávání
- Kontrolní činnost v oblasti naplňování učebních dokumentů

Organizace výchovně vzdělávacího procesu (vůči žákům)

- Rozvrh hodin
- Podpůrná opatření při vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními a při vzdělávání mimořádně nadaných žáků
- Školní řád, klasifikační řád
- Informační systém vůči žákům a rodičům
- Činnost školního psychologa, speciálního pedagoga, spolupráce s PPP a SPC
- Prevence sociálně patologických jevů
- Klima školy

Plánování a příprava výuky

- Soulad výuky s cíli základního vzdělávání
- Vhodnost a přiměřenost stanovených cílů k aktuálnímu stavu jednotlivých tříd
- Respektování individuálních vzdělávacích potřeb žáků
- Návaznost probíraného učiva na předcházející témata

Vyučovací formy a metody

- Řízení výuky
- Vnitřní členění hodin
- Sledování a plnění stanovených cílů
- Podpora osobnostního a sociálního rozvoje žáků (sebedůvěra, sebeúcta, vzájemné respektování, tolerance)
- Možnost seberealizace žáků, uplatnění individuálních možností, potřeb a zkušeností
- Výuka frontální, skupinová, individuální, ...
- Respektování individuálního tempa, možnost relaxace žáků
- Věcná a odborná správnost výuky
- Forma kladení otázek

Interakce a komunikace

- Pravidla komunikace mezi učitelem a žáky, mezi žáky navzájem
- Možnost vyjadřování vlastního názoru, argumentace, diskuse
- Vzájemné respektování, výchova k toleranci
- Vyváženost verbálního projevu učitelů a žáků
- Příležitost k samostatným řečovým projevům žáků

Hodnocení žáků

- Věcnost, konkrétnost a adresnost hodnocení
- Respektování individuálních schopností žáků
- Využívání vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků
- Ocenění pokroku
- Zdůvodnění hodnocení žáků učitelem
- Vhodnost využití metod hodnocení
- Využití klasifikačního řádu

Přijímání žáků

- Přijímání žáků do 1. ročníku
- Přijímání žáků do vyšších tříd

Spolupráce školy s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání

Spolupráce školy s rodiči

- Školská rada
- Třídní schůzky a konzultace pro rodiče

Škola a region

- Propojení školy s obcí, regionem
- Organizace akcí regionálního a nadregionálního významu
- Prezentace školy na veřejnosti
- Články školy v regionálním tisku

Péče školy o volný čas žáků

- Zájmové kroužky
- Organizace jednorázových akcí

Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Organizace činnosti a provozu školy

- Organizační struktura školy
- Delegování pravomocí a pracovní náplně
- Poradní a metodické orgány
- Přenos informací uvnitř školy
- Systém vnitřních směrnic a pokynů ředitele školy

Systém vedení a hodnocení pracovníků

- Vedení pedagogických pracovníků
- Vedení začínajících a nekvalifikovaných učitelů
- Vedení nepedagogických pracovníků při zajištění provozu školy
- Hospitační a kontrolní činnost
- Plánování v oblasti lidských zdrojů
- Hodnocení zaměstnanců
- Další vzdělávání pedagogických zaměstnanců

Finanční a materiální zabezpečení školy

- Plánování v oblasti finanční
- Plánování v oblasti materiálně-technické
- Systém finanční kontroly
- Inventarizace majetku

Výsledky vzdělávání žáků

Výsledky vzdělávání žáků

- Úroveň poznatků a myšlenkových operací
- Úroveň představivosti a fantazie v tvořivých činnostech (VV, HV, dramatická výchova, ...)
- Pohybový rozvoj žáků
- Úroveň řečových a jazykových dovedností
- Mimořádné výsledky a úspěchy žáků
- Žákovské práce, písemnosti, výrobky
- Vystoupení, koncerty, výstavy
- Soutěže, olympiády, výstavy
- Prospěch a chování žáků
- Neprospívající žáci, žáci opakující ročník
- Pochvaly a opatření k posílení kázně
- Hodnocení úspěšnosti absolventů školy v přijetí na střední školy

Postup zpracování a využití vlastního hodnocení školy

	Činnost (dle potřeby)	Termín
1.	Zpracování strategie vlastního hodnocení školy	4.
2.	Návrh struktury vlastního hodnocení školy	4.
3.	Projednáání struktury a metodiky VHŠ s pedagogickou radou	4.
4.	Ustavení skupin hodnotitelů (předmětové komise?)	4.
5.	Rozdání listů a jiných pracovních materiálů hodnotitelům	5.
6.	Průběh vlastního hodnocení školy	5. – 9.
7.	Předání a zpracování výsledků (ŘŠ nebo jím pověřená skupina)	6. – 9.
8.	Vypracování zprávy	10.
9.	Projednáání výsledků VHŠ v pedagogické radě	10.
10.	Využití zprávy o VHŠ (publikování, vyhodnocení, přijetí opatření)	následně
11.	Zpětná vazba (úprava koncepce, organizace školy, rozpočtu, kontroly, ...)	následně

Formy a způsoby hodnocení školy

- Výsledky vzdělávacích aktivit školy (klasifikace, srovnávací testy, ...)
- Dotazníky pro žáky, vyučující, rodiče i veřejnost
- Vyhodnocení výsledků auditů nebo kontrol školy
- Vyhodnocení informací týkajících se školy

Hodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení žáků (podrobné rozpracování viz Klasifikační řád)

- Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou
- Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristiku včetně předem stanovených kritérií
- Způsob získávání podkladů pro hodnocení
- Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách
- Způsob hodnocení žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními
- Vzdělávání nadaných žáků
- Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení žáků

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu probíhajícího ve škole jsou činnosti spojené s hodnocením žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce po celý školní rok.

Vzhledem ke změnám, které do škol přináší nové ŠVP, je nutno změnit přístup k hodnocení žáků.

Hodnocení žáka ve škole

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí. Hodnocení žáka vychází ze stanovení jasných cílů a konkrétních kritérií, jimiž lze žákovu činnost a její výsledky poměřovat, na jejichž základě může i žák hodnotit svou práci. Nedílnou součástí hodnocení je konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.

Učitelé zejména dbají na to, aby prostřednictvím hodnocení nedocházelo k rozdělování žáků na úspěšné a neúspěšné, schopné a neschopné. Hodnocení není zaměřeno primárně na srovnávání žáka s jeho spolužáky, ale soustředí se na individuální pokrok každého žáka, respektive na hodnocení naplnění předem stanovených požadavků.

Nedílnou součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevů. Celkově však hodnocení nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáků.

Jedním z hlavních cílů pedagogické práce by se na naší škole mělo stát oslabování vnější motivace žáků – motivace prostřednictvím známek (učení pro známky), která je škodlivá nejen ve vztahu k učebním výsledkům, ale zejména ve vztahu k studijním návykům a aspiracím, a naopak posilování motivace vnitřní, která je podporována utvářením adekvátního obrazu o žácích, stanovením jasných očekávání, navozováním vzdělávacích potřeb žáků, navozováním vhodných sociálních vztahů (klimatu ve třídě), eliminováním nudy a strachu, žakovým vlastním (sebe)hodnocením atd.

Pro efektivní proces učení je žádoucí, aby zpětná vazba byla co nejhojnější. Je vhodné do procesu hodnocení kromě učitele zapojit také samotné žáky.

Velmi vhodnou formou je například kooperativní vyučování, jehož přirozenou součástí je zpětná vazba od všech členů skupiny.

Nejvýraznější změna v hodnocení žáka (žakových výsledků) oproti současné praxi spočívá v tom, že se toto hodnocení bude vztahovat především k dosahování očekávaných výstupů v jednotlivých vzdělávacích oborech, respektive vyučovacích předmětech, a současně s tím i k utváření klíčových kompetencí.

Pravidla pro hodnocení výkonů žáků jsou v našem ŠVP vymezena pro celé vzdělávání (tj. pro všechny ročníky školy) a vytvořena v souladu se společnými výchovnými a vzdělávacími strategiemi na úrovni školy. Tato pravidla pro hodnocení žáka jsou vytvářena ve spolupráci všech učitelů a stávají se pro ně závaznými.

Způsoby hodnocení žáka

V hodnocení žáka nedává ŠVP přednost žádné formě. Výběr vhodných forem a metod hodnocení žáka je plně v rukou učitele.

Hodnocení žáka vychází z posouzení míry dosažených očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků na naší škole je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen klasifikace).

U žáků se specifickými poruchami učení lze využít hodnocení kombinací klasifikace a slovního hodnocení.

Aby slovní hodnocení splnilo svoji informativní funkci a zároveň žakově neublížilo, musí být dostatečně konkrétní a soustředit se výlučně na žakov výkon. Musí se soustředit na popis toho, co se žák naučil (co dokázal), eventuálně jaké nedostatky by měl odstranit (a jak).

Kritéria hodnocení žáka

Kritéria hodnocení žáka představují soubor obecně platných kritérií stanovených školou pro hodnocení žáků ve vyučovacích předmětech. Kritéria hodnocení žáka jsou zpracována tak, aby zohledňovala i individuální rozdíly žáků (jejich možnosti – osobnostní maxima) a aby odrážela společné výchovné a vzdělávací strategie školy. Kritéria hodnocení žáka jsou odvíjena od klíčových kompetencí, tj. jsou formulována tak, aby se do nich jednotlivé aspekty klíčových kompetencí promítly.

Vzhledem k tomu, že k udržení vnitřní motivace přispívá kromě smysluplnosti činnosti také příležitost spolupracovat a rozhodovat nebo alespoň spolurozhodovat o různých aspektech této činnosti (kdy ji budeme dělat, jakým způsobem, v jakém pořadí budou jednotlivé kroky, zda ji budeme dělat sami, nebo s někým atd.), se snažíme, aby do procesu tvorby kritérií (spolu s hodnocením) byli zapojeni i žáci (např. domluva na kritériích pro udělování známek, porovnání žáka, učitele, spolužáka a porovnávání argumentů).

Kritéria stanovená pro udělení jednotlivých stupňů hodnocení

- 1 - Žák dosahuje stanovených výstupů rychle, v určeném (nebo kratším) čase.
Pravidelně projevuje schopnost samostatně pracovat.
Projevuje výrazný zájem o výuku a o pozitivní rozvíjení své osobnosti.
Jeho příprava na výuku a plnění zadaných úkolů je řádná a vzorná.
Při výuce plně využívá svých schopností, možností a rezerv.
- 2 - Žák dosahuje stanovených výstupů v určeném čase a jen s malou pomocí učitele.
Většinou projevuje schopnost samostatně pracovat.
Projevuje zřetelný zájem o výuku a o rozvíjení své osobnosti.
Jeho příprava na výuku a plnění zadaných úkolů vykazuje drobné nedostatky.
Při výuce se snaží využívat svých schopností, možností a rezerv.
- 3 - Žák dosahuje stanovených výstupů, ale v delším než určeném čase a s výraznou pomocí učitele.
Částečně projevuje schopnost samostatně pracovat.
Projevuje částečný zájem o výuku a rozvíjení své osobnosti.
Jeho příprava na výuku a plnění zadaných úkolů často vykazuje výraznější nedostatky.
Při výuce jen částečně využívá svých schopností, možností a rezerv a vykazuje jen malou snahu o zlepšení tohoto stavu.
- 4 - Žák dosahuje i přes výraznou pomoc učitele a za mnohem delší než určený čas jen některých stanovených výstupů.
Výjimečně projevuje schopnost samostatně pracovat.
Projevuje malý zájem o výuku a rozvíjení své osobnosti.
Jeho příprava na výuku a plnění zadaných úkolů trvale vykazuje výrazné nedostatky.
Při výuce jen velmi málo využívá svých schopností, možností a rezerv a nejeví téměř žádnou snahu tento stav zlepšit.
- 5 - Žák nedosahuje prakticky žádných stanovených výstupů ani za mnohem delší než určený čas, a to i přes maximální pomoc a snahu učitele.
Schopnost samostatně pracovat prakticky neprojevuje.
Neprojevuje zájem o výuku a rozvíjení své osobnosti.
Na výuku se nepřipravuje a zadané úkoly neplní.
Při výuce nevyužívá své schopnosti, možnosti a rezervy a neprojevuje žádnou snahu zlepšit tento stav.

Učební plán ŠVP na aktuální rok

Učební plán školního vzdělávacího programu VÍTEJTE - 3. 9. 2018

Cvičení a praktika nejsou samostatné předměty, slouží k vnitřnímu dělení hodin.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví přesunut ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví do vzdělávací oblasti Člověk a příroda s čas. dotací 2 hod.

Předmět speciálně pedagogické péče je součástí předmětu Č - cvičení a M - cvičení.

Disponibilní časová dotace - hodiny jsou zvýrazněny.

Učební plán - I. stupeň

Vzdělávací oblast	Min. dot.	Název a zkratka předmětu	Části předmětu a zkratka	Ročník					I.	Dis.
				1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	33	Český jazyk - Č		8	8	7	5	5	33	
			Disponibilní dotace		1	1	1	1	4	4
	Č - cvičení (disp. d.) - ČCv včetně předmětu speciálně pedagogické péče	1	1	1	1	1	5	5		
	9	Anglický jazyk - A			3	3	3	9		
Matematika a její aplikace	20	Matematika - M		4	4	4	4	4	20	
			M - cvičení (disp. d.) - MCv včetně předmětu speciálně pedagogické péče		1	1	1	1	4	4
ICT	1	Informatika - In					1	1		
Člověk a jeho svět	12	Prvouka - Prv		2	2	2			6	
			Disponibilní dotace			1			1	1
		Vlastivěda - V1					2	2	4	
			V1 - cvičení (disp. d.) V1Cv				1		1	1
Přírodověda - Přv					1	1	2			
	Přv - cvičení (disp. d.) - PŘCv					1	1	1		
Umění a kultura	12	Hudební výchova - Hv		1	1	1	1	1	5	
		Výtvarná výchova - Vv		1	1	1	2	2	7	
Člověk a zdraví	10	Tělesná výchova - Tv		2	2	2	2	2	10	
Čl. a svět práce	5	Praktické činnosti - Pč		1	1	1	1	1	5	
Hodinová dotace jednotlivých ročníků				20	22	25	25	26	118	16

Učební plán školního vzdělávacího programu VÍTEJTE - II. stupeň

3. 9. 2018

Vzdělávací oblast	Min. dot.	Název a zkratka předmětu	Části předmětu a zkratka					II.	Dis.
				6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazyková komunikace	15	Český jazyk - Č		3	4	4	4	15	
			Č - cvičení (disp. d.) - ČCv včetně předmětu speciálně pedagogické péče	1	1	1	1	4	4
			Disponibilní dotace	1				1	1
	12	Anglický jazyk - A		3	3	3	3	12	
Další cizí jazyk	6	Další cizí jazyk	Ruský jazyk - R		2	2	2	6	
Matematika a její aplikace	15	Matematika - M		3	4	4	4	15	
			M - cvičení (disp. d.) - MCv včetně předmětu speciálně pedagogické péče	1	1	1	1	4	4
			Disponibilní dotace	1				1	1
ICT	1	Informatika - In		1				1	
Člověk a společnost	11	Dějepis - D	Dějepis	1	2	1	1	5	
			D - praktika - DPr	1			1	2	
		Občanská výchova - Ov	1	1	1	1	4		
Člověk a příroda	21+2	Fyzika - F	Fyzika	2	1	1	1	5	
			F - praktika - FPr					0	
			F - praktika (disp. d.) - FPr		1		1	2	2
		Chemie - Ch	Chemie			1	1	2	
			Ch - praktika - ChPr			1	1	2	
		Přírodopis - Př	Přírodopis	1	2	1	1	5	
			Př - praktika (disp. d.) - PřPr	1				1	1
			Výchova ke zdraví - Př	1				1	
		Zeměpis - Z	Výchova ke zdraví - praktika - PřPr			1		1	
Zeměpis	2		1	1	1	5			
Z - praktika - ZPr		1	1		2				
Umění a kultura	10	Hudební výchova - Hv		1	1	1	1	4	
		Výtvarná výchova - Vv		2	2	1	1	6	
Člověk a zdraví	8	Tělesná výchova - Tv		2	2	2	2	8	
Čl. a svět práce	3	Praktické činnosti - Pč		1		1	1	3	
			Disponibilní dotace		1			1	1
Volitelné předměty (disponibilní dotace)	4	Sportovní hry - Sh							
		Domácnost - Dom							
		Přírodopisný-Chemický seminář - PřS a ChS nebo PřS nebo ChS				2	2	4	4
		Dramatická výchova - Drv							
Hodinová dotace jednotlivých ročníků				30	30	31	31	122	18

